

INSTITUTIONEN FÖR FILOSOFI, LINGVISTIK OCH VETENSKAPSTEORI

Filosofilärarutbildning vid Göteborgs universitet

Det finns två vägar vid Göteborgs universitet för dig som vill bli gymnasielärare i filosofi. Du kan antingen läsa filosofi som fristående kurs, följt av Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU), eller gå vägen genom Ämneslärarprogrammet. I båda fallen behöver du läsa minst 90 hp inom praktisk och teoretisk filosofi. Läs mer om KPU på <http://lararutbildning.gu.se/utbildning/kpu>. Nedan finner du en beskrivning av innehållet i kurserna inom Ämneslärarprogrammet och hur de förbereder dig på arbetet som lärare.

Filosofi är ett ämne i gymnasieskolan och ämnet ingår i *Ämneslärarprogrammet med inriktning mot arbete i gymnasieskolan*. Utbildningen omfattar alltid två ämnen och du kan läsa filosofi som förstaämne (120 hp) eller som andraämne (90 hp). Av ämnespoängen är 75 hp gemensamma för första- och andraämnestudenter. Ett förstaämne omfattar två självständiga arbeten (examensarbeten) om 15 hp vardera. Du som har filosofi som förstaämne kommer också att ha en filosofilärare som "lokal lärarutbildare" (LLU) under de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen (VFU).

Läs mer om Ämneslärarprogrammets övergripande struktur på <http://lararutbildning.gu.se/utbildning/amneslararprogrammet>.

Filosofiämnet i gymnasieskolan

I gymnasieskolan omfattar filosofi två kurser om 50 poäng vardera. Filosofi 1 är programgemensam kurs för samtliga elever inom *Samhällsvetenskapliga programmet* och *Humanistiska programmet*. Filosofi 2 är obligatorisk i Humanistiska programmens inriktning mot kultur, och valbar fördjupningskurs inom Samhällsvetenskapliga programmet. Filosofi 1 är också obligatorisk inom Ekonomiprogrammens inriktning mot juridik och valbar fördjupningskurs i programmet som helhet. Filosofi 1 och 2 är valbara fördjupningar i övriga teoretiska program (Estetiska, Naturvetenskapliga och Tekniska programmet), men ingår inte i gymnasieskolans yrkesprogram. Som filosofilärare kommer du i första hand undervisa i Filosofi 1, och arbeta med elever som läser samhällsvetenskap och humaniora.

Förenklat spänner innehållet i ämnesplanen över två större områden: kunskapsteoretiska frågor och moral-/värdefrågor. Gymnasieskolans elever ska genom undervisning inom dessa områden ges möjlighet att utveckla filosofiska förhållningssätt till hur frågor ställs och besvaras, och hur olika fenomen analyseras och förstås. Eleverna ska utveckla förmåga till argumentationsanalys, vilken ska vila på språkfilosofisk och logisk grund.

Filosofikurserna och dess innehåll

Centralt för den praktiska filosofin är frågor om moraliska och andra värderingar som påverkar hur vi bör förhålla oss till verkligheten. Den teoretiska filosofin ställer snarare frågor om var gränserna går för vad vi kan veta om verkligheten och vad som alls är verkligt.

Filosofi är i hög grad ett färdighetsämne där du övar upp din förmåga att se och beskriva samband och skiljelinjer som du inte tidigare lagt märke till. Det handlar, som du kommer att märka, i mycket hög grad om att lära sig formulera idéer, insikter och frågor på ett filosofiskt fruktbart sätt; därför är meningsteori, argumentationsanalys och logik viktiga verktyg som du kommer att lära dig att hantera under utbildningens gång.

Ett återkommande innehåll i filosofikurserna är ämnesmetodik eller ämnesdidaktik. *Vad*-frågan – om vad ska jag undervisa – är på ett allmänt plan besvarad genom ämnesinnehållet. I metodik-/didaktikdelarna ges du även tillfälle att finna svar på frågor om *hur* filosofi-undervisning kan utformas, liksom argument för och emot olika val i och utformning av undervisningen (*Varför* ska jag undervisa om detta, på det här sättet?), såväl enskilda lektioner som terminsplanering. Den vetenskapsfilosofiska didaktiken ger också redskap till ämnesövergripande arbete i gymnasieskolan. Metodiken/didaktiken utgör på olika sätt en brygga mellan filosofi som ämne(n) inom högskolan och som ämne i gymnasieskolan.

Som framgår av tabellen nedan är 75 hp gemensamma för första- och andraämnesstudenter. Förstaämnestudenterna genomför två examensarbeten, och den återstående ”läskursen” får olika roll i beroende på om den ingår i ett första- eller andraämne. De delar utbildningen som du genomför i en skola – den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) – hör också den till förstaämnet.

Förstaämneskurser	Gemensamma kurser	Andraämneskurs
	LGFI12, 30 hp LGFI31, 15 hp LGFI41, 15 hp LGFI52, 15 hp	
LGFI1G, examensarbete 1, 15 hp LGFI65, 15 hp LGFI1A, examensarbete 2, 15 hp		LGFI62, 15 hp
Verksamhetsförlagd utbildning: VFU 1, 4,5 hp. Termin 1 VFU 2, 7,5 hp. Termin 3 VFU 3, 7,5 hp. Termin 6 VFU4, 10,5 hp. Termin 10		

Ämnesstudierna inleds med en termin teoretisk filosofi, LGFI12. Kursen ger en introduktion till filosofisk metod, övar dig att läsa och förstå filosofiska resonemang och presenterar både historiska och nutida exempel på teoretiskfilosofiska forskningsproblem. Det främsta syftet med kursen är att bekanta dig med filosofers sätt att formulera och gripa sig an sådana problem. Kursen innehåller 3 hp ämnesdidaktik.

De filosofiska färdigheter som den första terminen ger kommer du sedan att få träna ytterligare när de används i följande kurser. De två nästföljande ämneskurserna (LGFI31 och LGFI41) ligger inom det praktisk-filosofiska området. Kurserna omfattar en halv termin vardera. LGFI31 fördjupar först kunskapen om argumentationanalys som metod och fokuserar sedan på moralfilosofin (etiken) och dess frågeställningar i såväl historisk som modern tid. Ett år senare återupptas etikstudierna på kursen LGFI41, som också introducerar områdena politisk filosofi, rättsfilosofi samt estetik. På LGFI41 läser du även 3 hp ämnesdidaktik. Den teoretiska filosofin återkommer på LGFI52 med en halv termins fördjupade studier i logik och modern språkfilosofi

Andraämnesstudenter har en sista 15 hp-kurs i filosofi som följer direkt efter LGFI52. Denna innehåller två fördjupningar om 6 hp vardera: politisk filosofi och vetenskapsfilosofi. Återstående 3 hp är ämnesdidaktik. Denna rör två typer av helheter, dels planering av hela gymnasiekurser eller terminer, dels hur filosofi kan vara utgångspunkt för ämnesövergripande projekt i gymnasieskolan. Den motsvarande kursen för förstaämnesstudenter är LGFI65. Den ligger inte direkt i anslutning till LGFI52, utan kommer först två och en halv termin senare. Även denna innehåller fördjupningar inom politisk filosofi och vetenskapsfilosofi, och där bearbetas motsvarande ämnesdidaktiska frågor som i LGFI52. LGFI65 innehåller också en fördjupande moment i filosofididaktik som vetenskapligt fält och förbereder på det sättet det avslutande examensarbetet.

Kurser och delkurser	Ämnesdidaktiska mål
LGFI12, Filosofi 1 och 2 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Introduktion till teoretisk filosofi, 7,5 hp – Klassiska problem, 7,5 hp – Modern filosofi, 7,5 hp – Kunskapsteori, 4,5 hp – Ämnesdidaktik, 3 hp 	<ul style="list-style-type: none"> – visa didaktisk medvetenhet om hur man i undervisningen kan stimulera elever till ett logiskt och kritiskt tänkande – visa didaktisk medvetenhet om hur man presenterar kunskapsteoretiska problem för elever. <p><i>”MIK” – om filosofilärares förmåga att sälla bland mångfalden av digitalt, filosofiskt källmaterial, medierat på allehanda vis.</i></p>
LGFI31, Filosofi 3 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Argumentationsanalys, 4 hp – Moralfilosofins historia, 5 hp – Etik, 6 hp 	<p><i>Hållbar utveckling med människan i centrum (”HUM”). (Examineras i VFU 2 (november), undervisning under LGFI31(september och oktober).)</i></p>
LGFI41, Filosofi 4 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Etik, 3 hp – Politisk filosofi och rättsfilosofi, 6 hp – Filosofisk estetik, 3 hp – Ämnesdidaktik, 3 hp 	<ul style="list-style-type: none"> – utveckla didaktisk medvetenhet om hur känsliga frågor kan väckas samt normer och värderingar sakligt diskuteras i en klassrumsmiljö, – göra läroplansteoretiskt övervägda urval av undervisningsinnehåll
LGFI52, Filosofi 5 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Logik, 7, 5hp – Språkfilosofi, 7,5 hp 	
LGFI62, Filosofi 6 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Politisk filosofi, 6 hp – Vetenskapsfilosofi, 6 hp – Filosofdidaktik, 3 hp 	<ul style="list-style-type: none"> – visa förmåga att strukturera undervisningsmaterial tematiskt och kronologiskt över längre tidsperioder – visa förmåga till planering av ämnesöverskridande samarbete med vetenskapsfilosofin som utgångspunkt
LGFI65, Filosofi 6 för gymnasielärare <ul style="list-style-type: none"> – Politisk filosofi – Vetenskapsfilosofi – Filosofdidaktik som vetenskapligt fält 	<ul style="list-style-type: none"> – visa förmåga att strukturera undervisningsmaterial tematiskt och kronologiskt över längre tidsperioder – visa förmåga till planering av ämnesöverskridande samarbete med vetenskapsfilosofin som utgångspunkt